

PWYLLGOR	PWYLLGOR TRWYDDEDU CYFFREDINOL
DYDDIAD:	11 MEHEFIN 2018
TEITL:	FFIOEDD ARFAETHEDIG TRWYDDEDAU TACSIS 2018/19
PWRPAS:	CYMERADWYO FFFIOEDD ARFAETHEDIG AR GYFER EU GWEITHREDU O 1AF O HYDREF 2018
AWDUR:	PENNAETH YR ADRAN AMGYLCHEDD

1.0 GWYBODAETH GEFNDIROL

- 1.1 Mae'n ofynnol i'r Cyngor adolygu ei ffioedd mewn perthynas â Thrwyddedu tacsis (h.y. trwyddedau cerbydau hacni, cerbydau hurio preifat, gweithredwyr hurio preifat a gyrwyr) yn rheolaidd. Penderfynodd y Pwyllgor hwn ar 24 Mehefin 2013 y byddai ffioedd tacsis yn cael eu hadolygu yn flynyddol.
- 1.2 Mae Adran 53 a 70 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 yn darparu y caiff y ffioedd eu codi ar lefel ddigonol i dalu costau rhesymol -
- I ganiatáu trwydded gyrrwr ar gyfer cerbyd hacni neu hurio preifat – costau ynghlwm â phrosesu, gweinyddu a rhoddi trwyddedau.
 - I ganiatáu trwydded cerbyd a gweithredwr - costau archwilio, arosfa cerbyd hacni, rhybuddion cyhoeddus, rheoli a goruchwyllo cerbydau ac unrhyw gostau eraill ynghlwm â phrosesu cais.
- 1.3 Rhaid i'r ffioedd a godir fod yn rhesymol a phenderfyniad y Cyngor yw p'un a yw'r ffioedd yn cael eu gosod ar lefel i alluogi adennill costau'n llawn neu'n rhannol, ai peidio **Penderfynodd y Pwyllgor hwn ar 24 Mehefin 2013 fod yn rhaid i ffioedd Trwyddedu tacsis gael eu hadolygu i adennill costau'n llawn.**
- 1.4 Cynyddwyd ffioedd tacsis gan 25% yn 2013 a 19.78% , a 10.78% yn 2015 er mwyn adennill y costau'n llawn. Ni chynyddwyd y ffioedd o gwbl yn 2016/17 nac ychwaith yn 2017/18

2 EFFAITH NEWIDIADAU DEDDFWRIAETHOL DIWEDDAR AR BROSES AU TRWYDDEDU

- 2.1 Nid yw'r ffioedd wedi eu newid ers cyflwynodd y Ddeddf Dadreoleiddio 2015 yr hawl i geisio am drwyddedau gyrrwr tacsis sydd yn parhau yn weithredol am 3 blynedd, a thrwyddedau gweithredwyr sydd yn gallu parhau hyd at 3 neu 5 mlynedd. Mae y rhan fwyaf o yrwyr tacsis wedi penderfynu ymgeisio am drwyddedau gyrru tair blynedd pan fu iddynt ddod i adnewyddu. Mae'r Uned Drwyddedu wrth gwrs yn parhau i ddefnyddio'r disgrisiwn a ganiateir drwy'r Ddeddf i ganiatáu trwyddedau blwyddyn i yrwyr mewn amgylchiadau penodol.
- 2.2 Fel yr ydym yn nesáu at ddiwedd y cyfnod trwyddedau 3 blynedd gyntaf ers daeth y Ddeddf Dadreoleiddio i rym; mae'r asesiad ffioedd wedi amlygu nad yw cost trwydded tair blynedd yn ddigonol i adennill y gwir gostau sydd ynghlwm a phrosesu a gweinyddu'r trwyddedau hyn.
- 2.3 Dengys profiad o weinyddu'r trwyddedau 3 blynedd dros y ddyflwydd a hanner diwethaf fod cryn amser yn cael ei dreulio yn sicrhau fod dogfennau angenrheidiol fel tystysgrif feddygol a DBS yn cael eu derbyn ai gwirio er mwyn sicrwydd eu bod yn

parhau yn gyfredol yn ystod cyfnod y drwydded. Mae hyn wedi ei gymryd i ystyriaeth yn yr adolygiad hwn.

- 2.4 Mae'r Ddeddf Mewnfudo 2016 hefyd wedi cyflwyno camau gwirio ychwanegol i'r broses o geisio am drwydded gyrru tacsï. Mae bellach yn hanfodol fod pob ymgeisydd yn dod i swyddfa'r Cyngor i wneud cais mewn person; a dod a dogfennau gwreiddiol i'w gywiro gan swyddogion fel y gellir sefydlu hunaniaeth a hawl i weithio'r unigolyn yn y DU. Mae'n ofynnol i swyddogion hefyd wirio dogfennau mewn manylder er mwyn sicrhau nad oes dogfennau ffug yn cael eu cyflwyno. Mae'r gofynion hyn yn berthnasol i bob un ymgeisydd sydd yn gofyn am drwydded am y tro cyntaf; a phob cais adnewyddu am y tro cyntaf ers i'r gorchmynion perthnasol o'r Ddeddf Mewnfudo 2016 ddod i rym.

3. ASESIAD ARIANNOL & CYNNIG AR GYFER 2018–19

- 3.1 Mae'r Adran Trysorydd wedi asesu'r ffioedd arfaethedig ac wedi casglu fod y cynnydd arfaethedig yn rhesymol i adenill costau sydd ynghlwm a phrosesu cais, yn unol â'r hyn sydd yn cael ei ganiatáu gan y Ddeddf. Mae'r canran cynnydd yn adlewyrchu cyfartaledd canran cynnydd ar draws y gwahanol drwyddedau. Mae rhai ffioedd wedi gweld cynnydd llai neu mwy na'r canran cyfartaledd yn ddibynnol ar yr ymdrech ychwanegol sydd ynghlwm a'r prosesau. Mae'r tabl isod yn amlinellu'r costau cyfredol a'r costau arfaethedig. Mae'r ffioedd arfaethedig hefyd yn cynnwys costau o yrru llythyrau atgoffa adenwyddu a gwaith gweinyddol sydd ynghlwm wrth gynghori a chyfathrebu cyn ac yn ystod proses cyflwyno cais. Nid yw'r costau hynny wedi cael eu cynnwys yn flaenorol.

3.2 TABL O FFIOEDD CYFREDOL AC ARFAETHEDIG

ffioedd arfaethedig tacsis 2018	ffi gyfredol £	Ffi arfaethedig £ 2018/19
trwydded gyrrwr blwyddyn	136	233
trwydded gyrrwr 3	174	270
trwydded cerbyd HACNI newydd	204*	232*
trwydded cerbyd HACNI adnewyddu	169.2*	197*
Ffi trosglwyddo trwydded CH i berchennog newydd	74.60	75
Trwydded HP newydd	240.5*	269*
Trwydded HP adnewyddu	169.2*	197*
Ffi trosglwyddo trwydded HP i berchennog newydd	74.60	75
Trwydded cerbyd HP amodol	89.6	171
Trwydded gweithredwr 1 blwyddyn	180.8	236
trwydded gweithredwr 3 mlynedd	238.7	275
trwydded gweithredwr 5 mlynedd	297.8	329

*Cyfanswm yn cynnwys platiau tu mewn a thu allan (hacni a hurio preifat), a sticer (hurio preifat)

3.3 Er mwyn adennill y costau'n llawn rhaid felly cynyddu'r ffioedd o gyfartaledd o 28%.

4. YMGYNGHORI Â'R DIWYDIANT

- 4.1 Unwaith y bydd y Pwyllgor hwn yn gwneud penderfyniad ar y ffioedd arfaethedig bydd ymgynghoriad cyhoeddus llawn yn cychwyn yn unol â'r gofynion statudol.
- 4.2 Mae Adran 70 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 yn datgan bod yn ofynnol i rybudd cyhoeddus o newidiadau arfaethedig i ffioedd ymddangos yn y wasg leol. Mae amserlen benodol ar gyfer yr ymgynghoriad cyhoeddus; ac ni fydd unrhyw newidiadau arfaethedig yn dod i rym hyd nes y bydd unrhyw ymateb i'r ymgynghoriad ffurfiol wedi ei ystyried yn ddiweddarach gan y Pwyllgor hwn. Fe fydd ymgynghoriad uniongyrchol drwy lythyr yn digwydd cyn y dyddiad y bydd y rhybudd yn ymddangos yn y wasg leol ; er mwyn caniatáu digon o gyfle i'r diwydiant amlygu unrhyw bryderon.
- 4.3 Fe fydd y rhybudd yn y wasg yn cynnwys y dyddiad pan fydd y ffioedd yn dod yn weithredol, 28 diwrnod ar ôl dyddiad y rhybudd ar yr amod na cheir gwrthwynebiadau i'r ffioedd. Bydd rhaid i unrhyw wrthwynebiadau i'r ffioedd gael eu hystyried gan y Pwyllgor hwn yn ystod ei gyfarfod nesaf mis Medi 2018, a rhaid gwneud penderfyniad ar lefel y ffioedd yn unol â hynny. Ni fydd ffioedd newydd yn dod yn weithredol hyd oni geir penderfyniad terfynol gan y Pwyllgor hwn

ARGYMHELLIAD

Bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r cynnig i godi'r ffioedd i'r lefel a argymhellir ; yn ddarostyngedig i ymgynghoriad gyda'r diwydiant tacsï ac ymgynghoriad drwy rybudd cyhoeddus.